

Ammattiliitto Pron tavoitteet puoliväliriiheen 22.-23.4.2025

Kehysriihessä hallituksella on mahdollisuus suunnanmuutokseen: tarvitaan ilmapiirin muutos, jossa luodaan toivoa ja tähdätään kasvuun muutenkin kuin ihmisten toimeentulosta leikkaamalla ja työntekijöiden työehtoja ja turvaa heikentämällä.

Tarvitaan kunnianhimoinen kasvuohtelma sekä panostuksia osaamis- ja koulutustason nostamiseen myös työikäisen väestön keskuudessa.

Talous ja työllisyys

- Suomi tarvitsee pitkän aikavälin kasvuohjelman, joka sisältää keinoja työllisyysasteen nostoon ja tuottavuuden parantamiseen. Palkansaajajärjestöt otetaan mukaan ohjelman tekemiseen.
- Työllisyysasteen nostamiseksi ja toisaalta työvoimapulan ratkaisemiseksi tarvitaan panostuksia yli 50-vuotiaiden työllistymiseen. Tämän lisäksi tarvitaan vaikeasti työllistyville suunnattuja yksilöllisiä ja vaikuttaviksi todettuja palveluita sekä niihin riittävät resurssit. Ansioturvaleikkaukset ja työsuhteen turvan heikentäminen eivät voi olla hallituksen ainoa työllisyyskeino.
- Suomen on kunnianhimoisesti houkuteltava työikäistä väestöä ja tarjottava puitteet heille rakentaa elämänsä tänne, jotta voimme taata hyvinvointivaltion palvelut tulevaisuudessakin. Työlupaprosesseja pitää nopeuttaa. Kotoutumispalveluissa tulee panostaa maahanmuuttajien kokonaisvaltaiseen kotouttamiseen ja kuntaan sitouttamiseen. Suomen tai ruotsin kielen opetukseen ohjaamisen pitää tapahtua heti kuntaan muuton jälkeen ja opetusta on tarjottava koko perheelle. Kotoutumispalveluissa tulee kiinnittää huomiota asiakkaiden monimuotoisuuteen ja räätälöidä palvelua asiakastarpeiden mukaan työllistymisen edistämiseksi.
- Kuntiin siirtyneiden työllisyyspalveluiden onnistumisen osalta valtionosuuksien pitää olla riittävällä tasolla. Työllistymisen nopeuttamisen ohella kunnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota työnhakijoiden yhdenvertaisuuden toteutumiseen; heikommassa työmarkkina- asemassa olevien työllistymiseen tarvitaan riittävä keinovalikoima sekä taloudelliset ja henkilöstöresurssit.
- Kohtaanto-ongelman helpottamiseksi työpaikkojen ja työntekijöiden työmatkakulujen omavastuuosuutta pienennetään.
- TYÖ2030-ohjelmaa jatketaan ja kehitetään edelleen, jotta sen avulla voidaan mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä edistää työllisyyden, talouden ja kilpailukyvyyn kasvua.
- Suomen hallituksen on selvitettävä, mitä taitoja työelämässä tarvitaan vihreän siirtymän investointien edistämiseksi. On luotava tiekartta osaamisen kerryttämiseen puhtaan siirtymän ja talouden rakennemuutoksessa tarvittavien taitojen näkökulmasta.
- Vihreiden investointien houkuttelemiseksi on myös pidettävä huolta infrastruktuurista. On tuettava sähköisen liikenteen julkisen latausinfrastruktuuria, pidettävä huolta tiestön korjausvelasta ja panostettava ratahankkeisiin ja satamiin.

Työmarkkinapolitiikka

- Vaikka hallitus on tehnyt tuhoisia työelämän heikennyksiä, nyt tulisi työrauhan edistämiseksi varmistaa riittävät resurssit sovitteluun tarvittavalla määrällä päätoimisia sovittelijoita. Vahvistetaan sovittelujärjestelmän ja sovittelijainstituution mahdollisuuksia tarjota sovittelupalveluita ja erityisesti ennakoivaa sovittelua.

Koulutus ja osaaminen

- Kansallisen osaamistason turvaamiseksi ja kehittämiseksi ja sitä kautta tuottavuusasteen nostamiseksi koulutuksen laatu ja rahoitus turvataan kaikilla koulutusasteilla. Myös vapaan sivistystyön rahoitus säilytetään ennallaan. Korkeakouluille suunnataan valtionrahoitusta parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten mukaisesti TKI-toiminnan vahvistamiseksi.
- Työuran aikaiseen oppimiseen panostetaan viime hallituskaudella luodun korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategian mukaisesti. Aikuiskoulutustuki palautetaan ja uudistetaan

tukemaan paremmin matalan koulutustason varassa olevien, koulutustasoaan nostavien ja työvoimapula-aloille kouluttautuvien koulutukseen osallistumista.

- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle (JOTPA) osoitetaan pysyvät ja toiminnan tavoitteisiin nähden riittävät resurssit, jotta se voi toteuttaa sille osoitettuja tehtäviä ja vakiinnuttaa sekä kehittää toimintaansa.

Valtionhallinnon tuottavuusohjelma

- Valtionhallinnon tuottavuusohjelmalla haetaan pitkän aikavälin tuottavuuden kasvua. Hallinnonalojen ja valtion virastojen tuottavuusohjelmien toimeenpano toteutetaan yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Positiivista tuottavuuskehitystä tuetaan kannustamalla virastoja ja niiden henkilöstöä pieniin ja suuriin innovaatioihin, hyödyntämällä digitalisaatiota ja tekoälyä sekä siirtymällä hybridi- ja monipaikkaista työtä tukeviin toimitilaratkaisuihin.
- Valtiotyönantaja toteuttaa esimerkillistä työnantajapolitiikkaa pidättäytymällä henkilöstön irtisanomisista tuotannollisin ja taloudellisin perustein. Virastojen lakisääteisten tehtävien hoito ja laadukkaat valtionhallinnon palvelut turvataan riittävillä henkilöresursseilla.
- Virastoille osoitettaviin uusiin tehtäviin, tehtävien laajennuksiin ja muihin lisääntyviin velvoitteisiin varataan tarvittavat lisäresurssit ja muut lisäkustannukset kompensoidaan täysimääräisesti. Mikäli määrärahatilanne muodostuu jonkin viraston kohdalla kohtuuttomaksi, on valmius säästövelvoitteiden tarkastamiseen ja nopeaan reagointiin kriisiytymisen välttämiseksi.
- Tuottavuusohjelman toimeenpanossa varmistetaan valtion hyvän työnantajakuvan ja työntekijäkokemuksen säilyminen. Henkilöstön osaamisen kehittymisestä ja työhyvinvoinnin paranemisesta huolehditaan konkreettisin keinoin. Kehitetään järjestelmä, jolla henkilöstöä ja virastoja kannustetaan ja palkitaan tuottavuustyössä.

Työelämän turvallisuus ja tasa-arvo

- Naisten työmarkkina-aseman parantamiseen, perhevapaiden tasaisempaan jakautumiseen sekä isien perhevapaiden käytön edistämiseen suunnataan riittävät rahalliset resurssit, jotta hallitusohjelman tavoitteisiin päästään.
- Erityisesti yksityisellä sektorilla palkkasyrjintään on tällä hetkellä vaikeaa puuttua palkkojen läpinäkymättömyyden vuoksi. Palkka-avoimuutta edistetään sitä koskevan direktiivin minimisääntelyä kunnianhimoisemmin ja palkka-avoimuus direktiivi implementoidaan kansalliseen lainsäädäntöön nopeasti, jotta sukupuolten palkkaeroja voidaan kuroa umpeen.

Elinkeinopoliittiset ja alakohtaiset tavoitteet

- Valtion T&K-rahoitus nousee 1,2 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä sillä edellytyksellä, että yksityisen sektorin panostukset kasvavat 2,8 prosenttiin. Tästä tavoitteesta on edelleen pidettävä kiinni ja yliopistojen sekä kilpaillun valtion TKI-rahoituksen kanavoimisesta pääasiallisessa vastuussa olevien Suomen Akatemian ja Business Finlandin toimintaedellytykset on varmistettava riittävillä resursseilla. Rahoitushakemusten tehokkaaseen käsittelyyn ja asiantuntevaan kohdentamiseen talouskasvua tukevalla ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjaa vahvistavalla tavalla tarvitaan riittävät henkilöresurssit. Esimerkiksi valtion tuottavuusohjelman toimeenpano ei saa heikentää valtion rahoituksen jakamisesta vastuussa olevien resursseja.
- Yrityksille on asetettava TKI-avustuksen ehdoksi omalle henkilöstölle suunnatut osaamiskartoitukset ja koulutus suunnitelmat.
- On myös tärkeää joustavoittaa ja nopeuttaa hankkeiden luvittamisprosesseja investointien saamisen näkökulmasta.

Elintarvikeala

- Käytännössä hankalasti toteutettavan ja elintarviketeollisuuden investointihalukkuuteen negatiivisesti vaikuttavan terveysveron sijaan suomalaisten terveyttä tulee edistää Euroopan unionin kaikki jäsenvaltiot kattavalla pakkausmerkintäsääntelyllä. Euroopan

unionissa luodaan parhaillaan kaikki jäsenvaltiot kattavaa sääntelyä elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä. Tulevan sääntelyn mukaisten merkintöjen tavoitteena on tehdä terveellisen vaihtoehdon valitseminen ja vaihtoehtojen vertaaminen kuluttajille entistä helpommaksi. Suomessa pitäisikin odottaa nyt tämän sääntelytyön valmistumista ja nähdä sen vaikutukset kuluttajakäyttäytymiseen ennen mahdollista päätöksentekoa veroista.

- On pidettävä huolta, että EU:n aiemmin vahvistama pakkausten kierrätystä koskeva direktiivi ei purkaisi Suomen toimivia kierrätyskäytäntöjä ja kehittää sitä siltä osin, mitkä eivät täytä EU:n asettamia tavoitteita.

Rakennusala

- Ehkäistään rakennusalan suhdannetyöttömyyden muuttumista rakennetyöttömyydeksi osoittamalla alalle tukipaketti.